Anul LXXVI Sibiu, 1 Martie 1928 Nr. 18

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Schimb
Onor. Red. «Transilvania»
(Str. Șaguna 8) Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Legea cultelor și ierarhii noștri

Astăzi în 27 Februar s'a întrunit la reședința Episcopiei noastre din Cluj sinodul episcopesc al bisericei ortodoxe din Ardeal, la o consfătuire în chestiunea proiectului de lege al cultelor. — La ședința presidată de I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan au luat parte P. Sfințiile lor Episcopii Roman dela Oradea mare, Nicolae al Clujului și Grigorie al Aradului. — Inalții ierarhi ai bisericii ardelene au examinat problema cultelor din toate punctele de vedere luându-și în deplină armonie și solidaritate hotărârile cuvenite în această chestiune. — Punctul de vedere al episcopatului ortodox din Ardeal precis și hotărât este în deplină concordanță cu interesele superioare ale statului nostru românesc, dictate de evoluția istorică a acestui stat și a neamului nostru peste tot. Hotărârile luate se vor prezenta corpurilor legiuitoare și credem că ele sunt singure soluții juste și drepte a problemei legii cultelor.

Legea regimului cultelor

Modul cum se statorește și se schimbă forma, pentru a fi definitivă, a unor articole din proectul de lege asupra regimului cultelor, continuă să se discute tot mai viu și să producă neliniște și frământare în mijlocul clerului și al mirenilor cari năzuesc să-și vadă biserica ortodoxă scutită de marile nedreptățiri și umiliri ale trecutului.

In fața acestei explicabile mișcări, reprezentanții bisericii uniaților și monitoarele lor se sbuciumă, zi de zi, în făurirea «argumentelor» d'a se păstra, și sub guvernele *românești*, situația smerită a bisericilor noastre ortodoxe de sub guvernele *ungare* de jalnică pomenire.

Gazeta *Curentul*, organ bucureștean cu largi simpatii pentru uniați, în Nrul său dela 24 Februar, ne aduce textul unui «protest» din 15 l. c. al uniaților arădani, — în frunte cu protopopul grecocatolic de acolo — spunând înaltei Regențe și guvernului, că regimul cultelor, — când hotărește ca averea bisericească, în caz de treceri, este a credincioșilor, — însemnează o încercare de a «distruge» tocmai pe — maica Roma! Textul «protestului» este, din cuvânt în cuvânt, următorul:

«Și să se știe, că cine încearcă să distrugă Roma (!), se distruge pe sine, pentrucă nici Dumnezeu nu lasă ca fiul să distrugă pe mamă-sa»!

Incurcătura intenționată, între Roma *istorică* și între Roma *papilor*, este evidentă. Dar, regimului cultelor, cu trecerea averii bisericești la credincioși, nu-i trece prin gând să «distrugă» nici un fel de Romă, papista ori nepapistă. Fie ea tare și mare acolo unde e! Legea viitoare a cultelor ar vrea numai atât, ca averile bisericești din *țara românească* să nu treacă nici odată la o putere aflătoare *în afară de granițele ei*, ear credincioșii unei confesiuni să nu fie legați de avere, ci averea lor să fie un instrument al conștiinței religioase care se manifestă liber.

La noi, la români, de obicei credincioșii au creiat averile bisericești; tot dânșii au ridicat mai adese și însași clădirea sfântului locaș. Cu dreptate este așadar, ca aceiași credincioși să hotărască asupra unui lucru pe care îl socotesc de al lor propriu. Aceasta o cerem ca normă generală, deci valabilă și pentru biserica ortodoxă. Dar uniații cer ca statul român să apere averile în contra propriilor lor credincioși și proprietari. Aici e marea anomalie a punctului de vedere al uniaților.

Au ajuns adecă să se cramponeze exclusiv asupra averilor și cer ca statul să le ia apărarea deposedând pe credincioși!

Ș'apoi mai este și alta: Prea iubiții noștri frați uniați să-și aducă mai des aminte, că atunci când vreo câțiva păstori sufletești au adus hotărârea să treacă la biserica papistă, *s'au luat* — nu mai repetăm *cum* s'au luat — sute de biserici ortodoxe cu averi cu tot, ear pe d'asupra «hoții de păgubași» au făcut cunoștință și cu închisori și cu alte pedepse, numai pentru că își afirmau sentimentul ortodoxiei.

Este ceva mai mult decât îndrăzneală a invoca, după asemenea împrejurări și făptuiri, aplicarea cu străşnicie a cutărui articol dintr'o lege, care e departe d'a fi sacrosanctă, și a considerà parohiile drept *persoane juridice*, când este știut că șeful lor suprem nu-i cetățean român și nu-și are sediul pe teritorul statului nostru.

Pilde elocvente, din acest prilej, a expus deunăzi un confrate, care zicea așa:

«Dacă episcopia unită din Oradea ar revenì la biserica-mamă, averea ei, — conform regimului cultelor redactat după dorința Blajului, — ar trece la papa, tot așa, averea fiecărei parohii rămase fără credincioși; mai vin apoi și averile fondului religionar, creiat de stat, cum e b. o. averea Academiei de drept din Oradea, — și acestea ar trece în proprietatea patrimoniului sacru»...

Eată consecințele neapărate, ce ar rezultà din regimul cultelor legiferat de un guvern român în favoarea bisericii catolice a Romei!

Universitatea Cuza. Asociația studenților creștini din Iași a înaintat rectorului un memoriu, prin care îl roagă să supună senatului universitar următoarele: Pentru proslăvirea memoriei lui Alexandru Ion Cuza, primul domnitor al țărilor românești și fondatorul universității din Iași, se dă acesteia numele de: «*Universitatea Alexandru Ion Cuza*».

Poftim, domnule profesor!

De câteva săptămâni legea cultelor fiind la ordinea zilei, era firesc să ne arătăm punctul nostru de vedere în această importantă chestiune. Și l-am arătat — clar și documentat, în câteva articole. In acelaș timp am subliniat și netemeinicia tezei catolice în aceeaș chestiune. Vrând-nevrând am fost atrași în polemici. Dl Nae Ionescu ne-a fost unul dintre inamici. I-am dovedit, că'n discuție a rămas vecinic la suprafață, a operat cu diversiuni și când n'a mai avut încotro a calomniat după tipicul d-lui Rusu din mica Romă. I-am arătat că este eroul unei jalnice tragodii, fiindcă, obsedat de ideia păcii confesionale, a ajuns advocatul catolicismului care «se inchircește» și al bisericii unite care-i «inutilă».

Am vrut să-l lămurim numai, nu să-l supărăm. Deaceea, în discuțiile noastre n'am prea ieșit din vocabularul eufemismelor.

Și totuși, dl Nae Ionescu s'a supărat foc. Acuză și amenință. E supărat că reprezentanții bisericii «nu au avut nobila dorință de a lămuri chestiunea». (Ce să-ți facem, domnule profesor, dacă dta nu citești decât «L'Osservatore romano» și «Unirea»!).

Dsa mai este supărat că i-am făcut necrologul politic al diui V. Goldiș (De mortuis nihil nisi bene...) Totuși mărturisește, că se simte foarte fericit în tovărășia fostului ministru de culte. Probabil, fiindcă în materie de concordat au aceleași convingeri. (Această tovărășie ne pare cel puțin ciudată, fiindcă a fost o vreme, nu e prea îndepărtată, când actualii tovarăși erau la cuțite. Ce miracol se va fi întâmplat?)

Dl Nae Ionescu mai e supărat, că ortodoxia dela Sibiu e «pomădată» — și pomada nu e furnizată de nunțiatură. E supărat pe legea de organizare a bisericii ortodoxe, pe părintele Scorobeț, pe Stockholm și pe Șaguna, — dar pe ce și pe cine nu e supărat dl Nae Ionescu! Nu ne surprinde deci nici supărarea dsale pe Inalt Prea Sfințitul nostru mi-

tropolit Nicolae, care, după părerea dlui Nae Ionescu, nu-şi cătăneşte, cum ar trebui, «telegrafiştii» săi.

Şi de încheiere dsa (Nae Ionescu) roagă pe I. P. S. Sa «să potolească zelul de înjurături al ajutoarelor Sale. Căci chestiunea legii cultelor minoritare se va închide şi ea odată. Dar I. P. S. Sa ramâne; şi «Cuvântul» la fel».

Ameninţarea — n'o mai caracterizăm — nu prinde. Fiindcă la noi nu merge cu «d'alea».

Ca buni creştini, îi dorim «Cuvântului» ani mulţi şi fericiţi. Şi dlui Nae Ionescu aşijderea, toţi fără de prihană. Ca sa poată ieşi din încurcatură.

Deci, poftim, dle profesor!

Apel demagogic

— In scop de a prosti pe naivi —

Afişarea opiniilor demagogice şi-a atins una dintre culmi prin apelul ce-l publicăm mai jos, tipărit ca foaie volantă şi semnat de: *«Comitetul Central din Gherla de apărare al (!) bisericii române unite cu Roma».*

Acest comitet central din Gherla nu se dă în laturi dela nici un mijloc întru atingerea ţintei, — ci că de *apărare (!)* a bisericii sale.

Dar, argumentele demagogiei, pervertirile şi neadevărurile patentate, de care bâjbâe productul «spiritual» dela Gherla, sânt total lipsite de valoare, şi nu pot decât să prostească pe cei din cale afară naivi.

Apelul pamflet, vrednic de ceata analfabeţilor defăimători, glăsueşte astfel:

„Cred într'una sfântă catolică şi apostolică biserică".

Iubiţi cetăţeni şi credincioşi!

In zece ani multe nacazuri au trecut asupra noastră. *Pe urma cărmuirilor de până acum, ce ne-au condus ţara, am ajuns la sărăcie. Suntem cuprinşi de o mulţime de neajunsuri şi nevoi. Nu ne-a rămas numai cenuşa în vatră (!) şi ochi ca să plângem (!) Şi le am răbdat toate în nadejdea* **unei schimbări** *care trebue să vie.* (Eată o acţiune de-a dreptul **criminală**, — întocmai aşa se scrie la **Budapesta**!) *Dar nici odată n'am crezut, că îndrăzneala cârmuirii va merge până acolo, ca să se atingă şi de bisericile noastre, de acele biserici în cari ne am botezat, ne-am rugat lui Dumnezeu în vreme de grele năcazuri, ne-am cununat, şi pe cari le-am zidit din sudoarea feţii noastre.* (Şi pe care astăzi aţi vrea să le luaţi din mâna credincioşilor cari le-au zidit).

Acum însă ni se dă s'o vedem şi pe asta. Anume cârmuirea a pregătit un plan de lege în ascuns şi fără ca să întrebe pe mai marii bisericii noastre, (inexact) *prin care se pregăteşte, dacă s'ar vota în casa ţării, ca să* **ni-se ieie bisericile** (?), *ori chiar să se vândă la* **licitaţie** (?) *şi bisericile, şi averile bisericeşti* (?). *Ba chiar se opreşte ca oamenii să poată da la biserică pomana pentru mântuirea sufletului avere mai mare fără învoirea ministrului* (?), *iar în satele unde sunt mai puţin decât 200 familii, să nu aibă preot, căci statul nu-i va da ajutor. Ba chiar şi legile bisericii noastre, ca să aibă putere, trebue să fie întărite de guvern* (?).

Aşa vremuri am ajuns. Nici pe vremea Turcilor, (!) *care a fost rea, nu s'a îndrăsnit aşa ceva. Ungurii au vrut odată să ne ieie Crucea de pe biserici în anul 1912, dar tot poporul s'a adunat la Alba Iulia şi s'a împotrivit.* (Şi s'a făcut Haidu-Dorogul!) *Acum cu mult vicleşug vreau* **grecii** (!) (Aşa scriu, despre românii ortodocşi, **greco catolicii** dela mormântul lui Szabó János) *zis* **ortodoxi** (?) *că pe calea unei noui legi să poată ajunge să intre în bisericile noastre, şi să stăpânească averile bisericilor noastre.*

Vă chemăm deci la luptă pentru apărarea legii noastre în care credem, căci de aceia zicem în toată ziua în rugăciunile noastre: «Cred într'una sfântă, catolică şi apostolică biserică».

Vă poftim deci pe mic şi mare să vă aparaţi botezul în care v'aţi botezat şi paharul sfintei Cumineca-turi, din care v'aţi împărtăşit, şi praporii din biserică, şi sfintele haine bisericeşti, şi sfintele icoane, şi sfeşnicul de pe altar, şi biserica întreaga (Vai de mine!) *pentru zidirea careia multă trudă s'a pus, şi averea bisericii care a fost dăruită de oameni cu frica lui Dumnezeu.* (Şi dela aceşti oameni voiţi să li-o confiscaţi fără frica lui Dumnezeu).

Mai întâi vom ruga pe cale pacinică (!) *guvernul ţării să ne lese* (!) *în pace, să trăim după obiceiurile şi legea noastră; de nu vom fi ascultaţi, vom da dovadă că ştim să ne aparam credinţa, în care ne-am botezat şi ştim chiar să murim* (!) *pentru Hristos, care s'a restignit pentru noi* (dar nu ca să înveţe cum să ne jucăm **„de-a revoluţia"**).

La adunarea ce se va ţinea pentru apărarea creaintei să nu lipsească nimeni. Amin. (Ba, staţi, oameni buni, pe acasă, şi fiţi mai cu minte decât sfetnicii pamfletişti dela Gherla. Amin).

Comitetul Central din Gherla de apărare al bisericii române unite cu Roma.

„Stabilizarea" Paştilor. Sub titlul acesta publică marele ziar francez *«Le Temps»*, din 19 Febr., a. c. următoarele:

«In şedinţa de Vineri (17 Febr.) a Camerei comunelor (engleze) a fost adoptată, într'a doua lectură, propoziţia legii, numită a stabilizării Paştilor, care tinde să fixeze Dumineca Paştilor, în fiecare an, pe Dumineca următoare celei de a doua Sâmbete din April. După această lege sărbătorile Paştilor ar cădea totdeauna între 9 şi 16 April.

«In decursul desbaterii a declarat Sir William Johnson Hickes, secretarul la interne, că dacă Camera adoptă proiectul de lege, îl va accepta şi guvernul (englez) şi că va face un demers pe lângă celelalte ţări, precum şi pe lângă diferitele autorităţi eclesiastice. Aş putea eu însumi cere ministerului afacerilor streine să convoace o conferenţă a marilor naţiuni comerciale». Ministrul a mai făcut cunoscut, că promotorii proiectului de lege ar accepta bucuros de a înstera o clauzulă, care se prevadă că proiectul de lege nu va intra în vigoare înainte de ce camera comunelor şi a lorzilor nu ar fi votat resoluţia spre acest scop.

Adunări poporale

In urma provocărei nesăbuite a prelaţilor gr.-cat., cari au declarat războiul sfânt printr'o circulară dată din capitala ţării către clerul gr.-cat., înregistrată de întreaga presă, clerul şi poporul ortodox, după cum ni se comunică din diferitele părţi ale arhidiecezei, se întruneşte zilele acestea pe la centrele protopopeşti pentru a lua o atitudine.

Astfel de întruniri s'au anunţat la Braşov, Bran, Sălişte, Sebeş, Sighişoara şi în mai multe localităţi din judeţul Hunedoara.

Unde se va ajunge cu provocări ca ale preiaţilor gr.-cat., şi cu apeluri ca ale «comitetului central din Gherla de apărare al bisericei române unite cu Roma», dacă vor începe să reacţioneze cele 12 milioane de ortodocşi — nu se poate prevedea; la tot cazul vorba batrânească se va adeveri: «Cine seamănă vânt — culege furtună».

Cult divin ortodox în biserică luterană

Intr'o biserică evanghelică luterană din Berlin s'a săvârşit cultul divin după ritul bisericii ortodoxe. Ruşi refugiaţi la Berlin şi-au sărbătorit praznicul Naşterii Domnului după legea lor. Iată ce scriu foile germane despre acest eveniment mare.

«Sf. Liturghie, centrul cultului divin, nu se celebrează în limba rusească, ci în slavona veche, care se vorbea pe timpul lui Ciril şi Methodin, înainte cu o mie de ani. Melodii de o mie de ani răsună într'un ton plin de gravitate şi evlavie, lăsând să se cunoască muzica bizantină. Ear casa lui Dumnezeu, botezată pe numele marelui reformator Luther, străluceşte în lumina obscură a luminilor de ceară pe cari le au adus cu ei credincioşii altei confesiuni, ba chiar oameni dintr'o lume streină, precum le porunceşte legea lor.

Incetul cu încetul marea încăpere se umple de o mulţime evlavioasă, ale cărei şoapte streine răsună foarte neobişnuit în hala germană. Orga rămâne mută. Regina instrumentelor muzicale nu este cunoscută în biserica rusească, în locul ei înalţă sufletele cântecul coral. In vestminte pitoreşti apare preoţimea: Mitropolitul Tychon, supremul prelat bisericesc al ruşilor din Berlin şi protodiaconul P. Gennadij Iegorow. Mitropolitul încoronat cu mitra aurită e un bun cântăreţ. Voce înaltă dela care este acompaniat de basul puternic al proto-diaconului.

Mitropolitul cetеşte din «biblia» (Sf. Evanghelie) împodobită cu pietri scumpe Naşterea Domnului. Urmează cântece înălţătoare de cor, şi acţiunile sfintei liturghii, ear fumul de tămâie umple biserica. Domnul uită că se află în Berlin şi parcă se simte în misteriosul orient din depărtări. Tot mai multe lumini se aprind în faţa sfântului altar. Credincioşii se apropie de Mitropolitul, care le face pe frunte semnul crucii cu apă sfinţită (mireşte) ear aceştia îi sărută mâna binecuvântătoare».

Eată un Crăciun ortodox, în Germania protestantă. «Şi celor dintru întuneric, lumină mare a răsărit lor»...

Dr. N. Terchilă.

Un festival

Biserica noastră a decretat Dumineca din postul Paştelor, 4 Martie, de *Dumineca ortodoxiei.*

In toate ţările din occident s'a pornit o mişcare religioasă, s'au format societăţi, care sunt sprijinite din greu de guvernele acelor ţări şi de particularii cu vederi înalte, cu scopul de a regenera moravurile bolnăvicioase, de a purifica sentimentele, de a înălţa sufletele şi a apropia pe om de Cel care a împrăştiat întunerecul şi ni a luminat calea spre idealurile vieţii pentru fericirea noastră a tuturora.

Cuvine-se să ne adunăm şi noi un ceas pe an în jurul bisericii noastre, care ne-a ocrotit în toate momentele grele ale vieţii noastre particulare şi naţionale — şi întăriţi în credinţa strămoşilor noştri să ascultăm câteva clipe cântările edificătoare şi conferenţa religioasă, ce Societatea ortodoxă a femeilor române, filiala Sibiu, aranjează în Dumineca ortodoxiei, cu următorul program:

Program: 1. A. Podoleanu: Heruvic. 2. Dr. Gr. Cristescu: Educaţie şi apostolat ortodox. 3. Al. T. Stamatiad: Rugăciune, recitată de eleva Hortensia Băilă. 4. Ed. Wachmann: Cu vrednicie. Sfânt. 5. V. Eftimiu, Pace Vouă, recitată de eleva Maria Paşca. 6. Ed. Wachmann: Axion. 7. Gr. Alexandrescu: Rugăciune, recitată de eleva Minerva Beu. 8. N. Oancea: Ca pre împăratul. — Inceputul la ora 11 a. m. — Intrarea benevolă.

Dela Soc. ort. naţ. a femeilor rom.

CONCURS

— Trei premii —

Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, în dorinţa de a întări viaţa familiară şi de a reda mamei locul de cărmăitoare a sufletului românesc, deschide un concurs pentru cea mai bună poezie asupra *mamei*, simbolizând în ea rostul familiei şi etica ce, pornind din sufletul mamei, trebue să se reverse în toată societatea românească.

Societatea ortodoxă doreşte să popularizeze această lucrare în aşa fel ca să devie una din operele care să servească la îndrumarea tineretului.

Manuscrisele se vor înainta până la 20 April 1928 la Institutul ortodox, din Bucureşti, strada Principatele Unite 63.

Manuscrisele nu vor fi semnate, vor avea însă un motto care se va găsi scris şi pe plicul ce va cuprinde închis numele autorului.

O comisiune, compusă din cei mai de seamă literaţi, vor desemna premiul, în valoare de 8000 lei. Comisiunea îşi va da rezultatul până la 1 Mai 1928. —

Tot în această ordine de idei Societatea ortodoxă deschide un mare concurs pentru o *antologie*, ce va cuprinde cele mei de seamă scrieri asupra mamei şi familiei din antichitata şi până în prezent.

Manuscrisele trebue să fie trimise la Institutul ortodox din strada Principatele Unite 63, până la 1 Octomvrie 1929. Manuscrisele nu vor fi semnate, vor avea un motto care se va găsi scris şi pe plicul, care va cuprinde închis numele autorului.

O comisiune, compusă din cei mai de seamă literaţi şi sociologi, va desemna lucrările care merită să fie premiate.

Societatea ortodoxă institue pentru această lucrare 2 premii: unul în valoare de 20,000 lei, unul în valoare de 10,000 lei.

Preşedinta Soc. ortodoxe:
Alexandrina Gr. Cantacuzino.

INFORMAŢIUNI

Un dar pentru catedrala din Cluj. Zilele trecute, o delegaţie a societăţii femeilor ortodoxe a fost primită în audienţă de M. Sa Regele Mihai, M. Sa Regina Maria, de A. S. R. Principesa-Mamă. Delegaţia avea scopul să prezinte apelul adresat tuturor femeilor române din ţară, cerând obiecte pentru înfrumseţarea catedralei din Cluj. Doamnele ortodoxe din Cluj au fost primite foarte graţios. Atât M. S. Regina, cât şi A. S. R. Principesa Elena au promis obiecte de valoare. Darul M. S. Reginei a şi sosit la Cluj. Sânt două covoare româneşti foarte frumoase şi mari.

Slujbă sărbătorească s'a săvârşit în biserica Patriarhiei, în Bucureşti, în ziua de 19 Februar a. c., când s'au împlinit zece ani dela aducerea înapoi a moaştelor Sfântului Dumitru, făcătorul de minuni. — Se ştie că în marele război, când oştiri duşmane cotropiseră jumătate din România, bulgarii au deschis biserica dela sfânta mitropolie şi au furat, în puterea nopţii, istoricul sicriu cu sfintele moaşte, ca să le treacă lute în Bulgaria. Preoţimea noastră, în urma acestui lucru păgân, a făcut plângere la comandantul german din Bucureşti, care a pornit îndată cercetare şi a izbutit să descopere pe făptuitori, tocmai în clipa când voiau să treacă Dunărea spre Bulgaria. Moaştele şi sicriul au fost apoi înapoiate la Bucureşti.

Alegerea de protopop din Cohalm. La alegerea de protopop din Cohalm, ţinută în 23 Februarie a. c. sub conducerea consilierului arhiepiscopesc Dr. Andrei Gâlea: Candidatul Alexandru Brotea, directorul gimnaziului din Baraolt, a obţinut 14 voturi, preotul Aurel Ştefan din Dâişoara 8 voturi şi preotul Ioan Morar din Mercheaşa 7 voturi. Alegerea a decurs în cea mai perfectă ordine.

Analfabeţii. Eată câţi oameni dintr'o sută nu ştiu citi şi scrie în diferitele ţări: Anglia 18, Argentina 54·4, Australia 1·6, Austria 13·7, Belgia 12·7, Bulgaria 65·5, Brazilia 85·2, Canada 11·—, Dania 0·2, Egipt 92·8, Franţa 14·1, Grecia 57·2, Germania 0·5, Holanda 0·8, India 92·1 Italia 37·—, Portugalia 68·8, *România 50·—*, Rusia 69·—, Rusia asiatică 87·—, Serbia 58·9, Spania 58·7, Ungaria 33·3. — Cei mai mulţi neştiutori de carte în Europa îi are Rusia, cei mai puţini Dania.

Ajutoare cu prilejul hramurilor. In unele părţi din România veche se mai păstrează obiceiul d'a face la hramuri împărţiri de ajutoare creştineşti. Astfel, la biserica Silvestru din capitală, în ziua hramului său, ţinut de curând, după slujba sfintei liturghii s'au împărţit pentru săraci daruri în preţ de peste 21 mii lei, şi adecă s'au dăruit haine şi ghete la 31 elevi şi eleve, precum şi ucenicilor din atelierele mahalalei; ear văduvelor sărace li s'au dăruit lemne.

Propunere. Un profesor universitar din Danemarca a înaintat Societăţii naţiunilor propunerea următoare: In caz de război, toţi miniştrii şi deputaţii cari au votat pentru război, să fie recrutaţi şi trimişi la front; acelaş lucru îl propune şi pentru orce funcţionar, care a avut un rol, fie cât de mic, în jurul pornirii războiului. — Dacă s'ar întâptui astfel de propuneri, de sigur lumea s'ar război mai puţin.

Curs pregătitor pentru examenul de bacalaureat se va ţinea în lunile Martie—Iunie a. c. la liceul «Gh. Lazăr» în Sibiu. Materiile de bacalaureat vor fi predate de către profesori şi profesoare dela liceele locale, zilnic între orele 6—8 seara. Absolvenţii de liceu din afară vor găsi întreţinerea în condiţiuni avantajoase. Informaţiuni mai deaproape se dau la direcţiunea liceului.

ŞTIRI LOCALE

Societatea «Principele Mircea» anunţă ţinerea Adunării generale la ora 4 p. m. (sala Asociaţiei strada Şaguna Nr. 6, etaj I.) — fiind în ziua de 4 Martie ora 11 festivalul Societăţii ortodoxe.

Paza închisorilor. Dela primărie: Paza închisorilor va fi executată în viitor de un corp de gardieni special pregătiţi. Fiecare gardian primeşte: îmbrăcăminte, locuinţă, avantagii de hrana, şi salar variind, pentru începători, între 2800 şi 3000 Lei. Candidaţii pentru a fi admişi vor trebui să prezinte următoarele acte: extras de naştere; acte doveditoare ca sânt cetăţeni români; dovada că au satisfăcut legea recrutării, arătându-se şi gradul obţinut în armată; certificatul de bună purtare, din care să se constate că n'a suferit nici o condamnare penală; cerfificatul de studii.

Poşta redacţiei

Pr. *A. N.* în *O.* Vin şi ierarhii — cu mici modificări. Cele multe înainte.

Carte bună

A apărut cartea scrisă de I. P. C. Sa Arhim. *P. Moruşca*, starеţul sfintei Mânăstiri Bodrog: *Ce trebue să ştie mirii*, — Biblioteca «Gânduri creştineşti», Nr. 3, Arad 1927, pag. 96, preţul 10 lei.

Problema catehizării tineretului e una dintre cele mai însemnate îndatoriri pastorale. In deosebi catehizarea tinerilor, cari se pregătesc să încheie o căsnicie, este una dintre cerinţele cele mai arzătoare, în vremurile noastre. Uşurătatea cu care se încheie azi căsătoriile şi lipsa de pregătire sufletească, cu care se apropie mirii de sfânta Taină a cununiei, sânt pricinile atâtor căsnicii nefericite, care sfârşesc cu divorţ, de cele mai multe ori.

Cărticica aceasta, scrisă pe temei de experienţă, cu căldură şi însufleţire pastorală, este menită să uşureze îndatoririle preoţimii în privinţa catehizării mirilor. Preţul modest face să poată fi pusă în mâna fiecărei perechi de tineri, când vin la logodnă (bună învoire), îndatorându-i să o citească cu luare aminte, până în preajma cununiei. Pe temeiul celor cuprinse aici preotul va putea ţinea, şi mirii vor putea presta cu uşurinţă *«examenul»* la care este îndatorat păstorul ca şi fiii săi duhovniceşti, mai nainte de a primi sfânta Taină.

Cărticica cuprinde şi rugăciunile mai obişnuite, tocmai ca mirii să le aibă la îndemână, să le înveţe pentru viaţă.

Ear, la sfârşit, se dă, pe scurt, învăţătura de credinţă şi de moraiă, cu orientări asupra mărturisirii şi sf. cuminecări, înşirându-se păcatele ca şi virtuţile. Avându le grupate înaintea ochilor, tinerii îşi vor putea examina mai bine conştiinţa, pentru a face o bună mărturisire, şi a se cumineca cu vrednicie, înainte de cunună.

Recomandarea cea mai bună o va face cuprinsul broşurii: O deslușire, Alegerea mirelui, Miri nevrâstnici, Instrucţia mirilor, Rugăciunile, Învăţătura religioasă, Examenul mirilor, Curăţenia vieţii, Timpul logodnei, Căsătoria, Temelia căsniciei adevărate, Contractul civil, în faţa altarului, Cununia, Ospăţul, Căminul familiar, Nașterea de prunci, Familia creştină Cununa vieţii familiare, Botezul copilului, Creşterea copiilor, Invăţătura cum să stăm în biserică, Sfânta Liturghie... etc.

P. C. preoţi să şi-o comande în numărul de exemplare, câte cred că le trebue peste an pentru miri, dela autor: p. *Zădărlac*, jud. Timiş, sau dela Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Patriarhia română. Cons. cent. bisericesc

(30) 1—1

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa publică că la Consiliul central bisericesc sânt două posturi vacante, şi anume:

1. Postul de **director** al cancelariei consiliului central plătit cu 2200 lei lunar salar de bază;

2. Postul de **inspector** al consiliului central plătit cu 2400 lei lunar salar de bază.

Consiliul central bisericesc în şedinţa sa plenară dela 7 Februar 1928, a hotărât publicarea acestor posturi vacante în buletinele tuturor Eparhiilor, în termin de o lună, pentru a se aduce la cunoştinţa celor ce ar dori să ocupe aceste posturi.

Petiţionarii se vor adresa Consiliului central bisericesc, până în ziua de 5 Martie însoţind cererea de actele ce posedă.

Condiţiunile cerute candidatului sânt următoarele:

1. Să fie licenţiat sau doctor în teologie şi hirotonit preot sau diacon;

2. Să fie cunoscător al treburilor de cancelarie;

3. Pentru postul de inspector se mai cere să cunoască contabilitatea;

4. Obligaţiunea de a avea domiciliul real şi permanent în Bucureşti;

5. Pentru postul de director pot candida şi titraţii civili, cari se vor bucura de încrederea preşedintelui.

Putem aşteptа acum fixarea definitivă şi a Paştilor ortodoxe?

De baron **Gustav Bedeus**

La îndemnul actualului Patriarh şi Regent I. P. S. S. Dr. Miron Cristea a convocat, precum se ştie, Patriarhul ecumenic al Constantinopolului Meletie în anul 1923 o conferinţă a bisericilor ortodoxe pentru regularea unitară a calendarului la care au şi fost reprezentate toate bisericile ortodoxe cu excepţia numai a celei ruseşti. In sensul unanimei hotărâri a conferenţei Patriarhul Meletie a rugat apoi bisericile ortodoxe, ca:

1. Vechiul calendar Iulian păgân să fie îndreptat în un calendar creştin în aşa fel, ca, în înţelesul hotărârii sinodului niceean, data de 21 Martie (prin eliminarea celor 13 zile, cari sânt intercalate prea mult, dela anul sinodului), să cadă iarăşi *constant pe ziua equinoctiului de primăvară*, după cum au facut şi celelalte biserici creştine.

2. In vederea îndreptării calendarului Iulian *pentru viitor* să nu se ia însă ca *normă de intercalare* cea gregoriană (romano-catolică şi protestantă), după care normă ziua intercalata se elimineză în anii al căror sutimi nu sânt divizibile cu 4, (pentruca regula aceasta se bazează pe inexacta presupunere, că vechiul calendar Iulian prin intercalarea unei zile la *fiecare* al 4 lea an abia *la 133 ani* ar intercala cu o zi mai mult), ci să se ia normă, ca din *fiecare 900 ani să fie ani intercalaţi numai acei doi ale căror sutimi împărţite cu 9 dau restul de 2 sau 6.* Această regulă se întemeiază pe faptul, că *deja la 128 ani* calendarul Iulian intercalează o zi mai mult, adecă în 900 ani (900: 128=7) trebue să elimineze 7 zile intercalate, iar nu numai trei la 400 ani (400: 3=133) după norma gregoriană. De altfel regula aceasta nouă totuşi abia în anul 2800 arată o deosebire de o zi faţă de calendarul gregorian.

3. *Paştile* să fie sărbate strict după norma niceeană: în Dumineca de după *adevărata* (adecă astronomică) *lună plină* ce urmează equinocţiului de primăvară, iar nu după luna plină indicată de ciclurile lunare de câte 19 ani, pentrucă acestea cicluri o indică inexact, chiar şi după îndreptarea gregoriană; aşa d. e. şi în 1927 au indicat-o greşit pe Sâmbătă în loc de Dumineca, şi pentru acea romano-catolicii şi protestanţii au sărbat Paştile cu o săptamână mai înainte. In consecinţă, dacă acum *bisericile ortodoxe vor hotărâ data lunei pline pe bază astronomică, Paştile ortodoxe* din când în când (dar nu adeseori) nu vor cădea deodată cu cele romano-catolice şi protestante.

Acestei chemări Patriarhului Meletie de a îndrepta calendarul au răspuns numai biserica română şi cea greacă şi numai referitor la îndreptarea datei şi la regula de intercalare, iar nu şi cu privire la fixarea astronomică a lunei pline pascale. In Iugoslavia emigranţii ruşi împiedică orice reformă, pentrucă în ori ce înoire ei văd o ostilitate a bolşevicilor faţă de biserică, iar Bisericile greceşti din orient: Alexandria Ierusalim, Cipru şi Antiohia în primirea datei gregoriane văd o capitulare în faţa bisericii romano-catolice.

Patriarhul Meletie a fost însă alungat din Constantinopol, devenind numai anul trecut Patriarh al Alexandriei. Acolo apoi a reluat problema calendarului şi a chemat la Alexandria pe delegaţii numitelor biserici. Asupra rezultatului ne informează o scurtă notiţă de ziar cu data de 14 a l. c.: *Bisericile greceşti au hotărât îndreptarea calendarului* prin eliminarea a 13 zile *la 1 Octomvrie a. c.* Notiţa poate fi nu întru toate exactă, deoarece se pare acolo au fost reprezentate numai bisericile din Orient, (ear nu şi cea din Constantinopol şi cea din Atena) şi numai ele au adus hotărârea de sus.

Este fără îndoială că şi *fixarea Paştilor s'a* făcut şi de astă dată în senzul conferinţei din 1923 la Constantinopol, adecă după 21 Martie îndreptat şi după adevărata (astronomica) lună plină, pentru că însuşi Meletie a făcut această propunere la conferenţa din Constantinopol.

Biserica română şi cea greacă au îndreptat *calendarul* conform propunerilor conferenţei din Constantinopol, dar Paştile le ţin după calendarul vechiu pentru a le serba deodată cu celelalte biserici; mai ales biserica ortodoxă română a hotărât chiar şi în sensul hotărârii conferenţei din Constantinopol până la înţelegerea generală a bisericilor ortodoxe Paştile să fie serbate după vechiul calendar.

Dupăce însă acum bisericile ortodoxe, cu excepţia bisericilor rusă şi iugoslavă, au acceptat propunerile conferenţei din Constantinopol, fără îndoială că şi biserica ortodoxă română şi cea greacă vor fixà data serbării Paştilor tot în senzul de a le serba deodată; căci şi conferenţa din Constantinopol a declarat, că pentru a pune în aplicare îndreptarea calendarului, ajunge asentimentul majorităţii bisericilor.

Imprejurarea, că în anul 1929 nu se va putea să se ţină postul Sf. Ap. Petru şi Pavel, dacă Paştile vor fi fixate şi pentru 1929 tot după calendarul vechiu, încă pretinde, ca Paştile să fie fixate după modul nou deja pentru anul 1929.

Căci Rusaliile cad în 1929 după calendarul veçhiu pe 10 Iunie, adecă după calendarul îndreptat pe 23 Iunie şi, (deoarece postul începe numai cu o săptămână după Rusalii), ar începe numai la 30 Iunie, pe lângă care sărbătoarea Sfinţilor Apostoli este deja la 29 Iunie. In urma acestora Paştile nu se pot ţinea în anul 1929 nicidecum după păscălia veche.

In general nu se pot pune Paştile mai departe *după vechiul 21 Martie*, căci vechiul 21 Martie a fost îndreptat, (stabilindu-se la equinocţiul), chiar pentru aceea, ca să *se poată fixa Paştile în mod corect*, adecă după equinocţiu şi în acelaş timp şi după 21 Martie.

Tot aşa nu se pot pune Paştile mai departe *nici după tabelele vechi ale ciclurilor lunare*, cari indică luna plină cu 5 zile mai târziu, aşa ca drept urmare după tabele se serbează Paştile de cele mai multe ori într'o ziuă greşită.

Insă nu se pot pune Paştile mai mult în general pe baza tabelelor ciclurilor lunare, şi nici pe baza tabelelor *îndreptate* după noul 21 Martie (gregoriane). Căci nici tabelele aceste nu sunt exacte; deci ele indică luna plină din când în când într'o zi necorectă. Nu se poate înţelege, pentru ce s'ar aplica, în locul datelor astronomice absolut exacte, tabelele de mult învechite ale ciclurilor lunare greşite.

Aplicarea tabelelor acestora, dimpotrivă, este chiar o greşală în contra ordinei sinodului niceean: Căci acesta a încredinţat special biserica din Alexandria, ca anual să se anunţe celorlalte biserici data Paştilor şi a încredinţat chiar biserica aceasta pentru aceea, căci astronomia de atunci acolo a fost cea mai bună. Se vede din aceasta, că sinodul niceean direct a dorit hotărârea *astronomică* a lunei pline. (Sfârşitul urmează).

(27) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Lepindea**, protopopiatul Târnavei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român. — Venitele sunt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

1. Casă nouă parohială din peatră, zidită în anul 1927 cu 4 încăperi în apropierea bisericei şi cu toate supraedificatele ca: şură, grajd, hămbar pentru bucate etc.

2. Sesiune preoţească de 23 jugăre arător şi fânaţ şi 3 jugăre pădure bună.

3. Stolele uzitate în parohie.

Comuna are staţia principală la Bahnea (centru de piasă cu medic, farmacie, târguri de ţară etc.) linia Blaj—Praid, la distanţa de 5 km. pe drum judeţan şi haltă pe aceeaş linie la Ceuaş 3 km.

Concurenţii să-şi înainteze cererile cu actele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul de mai sus, având a se prezenta într'o Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii, a celebra sf. Liturgie, a predica şi cânta.

Oficiul protopopesc ort. al Târnavei în înţelegere cu Consiliul parohial respectiv.

Diciosânmărtin, la 31 Dec. 1927.

Gheorghe Oprean
adm. prot.

„Dacia Traiană“,
institut de arte grafice, de editură şi compactorie, s. p. a., Sibiu.

CONVOCARE.

Domnii acţionari ai institutului de arte grafice, de editură şi compactorie «DACIA TRAIANĂ» s. p. a., Sibiu, sunt învitaţi în virtutea §-ului 12 din statute, la

a VII-a adunare generală ordinară,

ce se va ţine în Sibiu, *Sâmbătă, la 17 Martie 1928, orele 6 p. m.*, în localul societăţii (Piaţa Unirii Nr. 7) cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale;
2. Darea de seamă a Consiliului de Administraţie, Bilanţul şi Contul Profit şi Pierdere pe anul 1927 şi raportul censorilor;
3. Descărcarea Consiliului de Administraţie şi Censorilor;
4. Hotărâre privitoare la distribuirea profitului net; (34) 1—1
5. Fixarea marcelor de prezenţă;
6. Alegerea a 4 membri în Cousiliul de Administraţie pe 3 ani în locul celor ieşiţi în ordinea vechimei;
7. Ratificarea cooptării unui membru în Consiliul de Administraţie făcute în baza deciziunii adunării generale din 17 Martie 1927;
8. Complectarea Consiliului de Administraţie cu încă un membru în cadrele §-ului 21 din statute;
9. Propunerea Consiliului de Administraţie pentru amânarea terminului de subscriere a acţiilor din noua emisiune până la data de 30 Aprilie crt.;
10. Modificarea statutelor;
11. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari sunt rugaţi să depună acţiile la băncile «ALBINA», «Banca Centrală» sau la cassa societăţii cel mult până la 15 Martie a. c.

Sibiu, la 23 Februarie 1928. **Consiliul de Administraţie.**

Activa — **Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1927** — **Pasiva**

	Lei b.		Lei b.
Cassa numerar	102,154·37	Capital	1.000,000·—
Diverse materiale	681,665·80	Fondul de rezervă	300,000·—
Litere, Scule, Maşini 783,886·—		Fondul de pensii	70,000·—
Amortizare 120,886·—	663,000·—	Rez. pentru creanţe dubioase	30,000·—
Coloare	11,745·70	Creditori	837,112·—
Debitori	1.412,144·87	Cărţi în comisiune	60,462 70
Cărţi proprii	46,089·—	Capital Emis. II.	251,900·— 2.549,474·70
		Profit net	367,325·10
	2.916,799 80		2.916,799·80

Debit — **Contul Profit şi Perderi la 31 Decemvrie 1927** — **Credit**

	Lei b.		Lei b.		Lei b.
Amortizări	120,886·—			Diverse venituri dela tipografie şi compactorie	2.596,212.58
Dotaţia fondurilor	25,352·48				
Rezerve pentru creanţe dubioase	30,000·—				
Cheltuieli de administraţie, dobânzi şi impozite	2.052,649·—	2.228,887·48			
Profit net		367,325·10			
		2.596,212·58			2.596,212·58

Sibiu, la 31 Decemvrie 1927. **Maria Pleşia** m. p., contabilă.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

Dr. Ioan Bunea m. p., preşedinte. **Const. Popp** m. p. **Dr. Cristea** m. p.
T. Preda m. p. **I. Rebega** m. p. **Dr. Comşa** m. p. **Valer Milea** m. p.
A. Cristea m. p. **Dr. Horia Petra-Petrescu** m. p. **G. Joandrea** m. p.

Subsemnatul Consiliu de censori am examinat conturile de sus şi le am aflat în deplină regulă şi în consonanţă cu registrele societăţii.

Sibiu, la 25 Februarie 1928.

COMITETUL DE CENSORI:

Nicolae Togan m. p., preşedinte. **Ioan Iliu** m. p. **Angel Bena** m. p.
Ioan Popa-Nartea m. p. **Romul Pop** m. p.

Nr. 2/1928. (26) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Răchita-Purcareţi**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasionate în tabloul B. pentru întregirea dela stat.

Concurenţii-şi vor înainta cererile şi documentele necesare, în terminul indicat, la oficiul protopopesc.

Sebeş, 6 Februar 1928.

Oficiul protopopesc.

Sergiu Medean
protopop.

Din «Biblioteca Bunului Pastor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. «*La cine ne vom duce?*» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «*La luptă dreaptă!*» de Nicolae Colan, profesor.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu cùpii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

(29) 2—2

Concurs

Pentru pictarea artistică a Iconostasului bisericii ort. române din **Orăştie**, jud. Hunedoara, se publică concurs.

Reflectanţii să-şi înainteze ofertele închise Consiliului parohial în Orăştie până la 15 Martie a. c.

Consiliul parohial va alege şi va încheia contract cu care va voi dintre concurenţi. — Spese ori despăgubiri, pentru prezentare la faţa locului, nu se plătesc.

Informaţiuni mai de aproape se pot cere dela oficiul parohial.

Orăştie, la 22 Februarie 1928.

Pres. cons. par.
Vasile Domşa
protopop.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Casă de vânzare

cu două etaje, şase locuinţe, având şi două localuri de prăvălie, în Sibiu, Piaţa Prinţul Carol Nr. 25.

Informaţiuni se dau în Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45. (28) 2—2

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.